

TEST

NOORDBOULEVARD

DEN HAAG - SCHEVENINGEN

11 juli en 9 augustus 2022

VERSLAG TEST NOORDBOULEVARD

DEN HAAG - SCHEVENINGEN

Deelnemers

De reconstructie van de Scheveningse Noord-Boulevard is gereed. Tijd voor het Voorall TestTeam om een kijkje te gaan nemen. De test is verspreid over twee middagen uitgevoerd. Op 11 juli (14.00-15.30 uur) was dat het geval met het 'mobiele' deel van het TestTeam, dat wil zeggen een aantal TestTeamleden met een scootmobiel of (elektrische) rolstoel. Op 9 augustus (14.30-16.00 uur) kwam 'Zicht op Den Haag' aan de beurt, dat wil zeggen een drietal TestTeamleden met een visuele beperking.

11 juli:

Voorall TestTeam

Marian van Kesteren

Gerrit Bron

Cor de Ruiter

Ria Jurgens

Inge van de Voorn

En:

Paul Dano

scootmobiel, breed model

elektrische rolstoel

scootmobiel

scootmobiel

scootmobiel

Omgevingsmanager "De Kust Gezond",
Ingenieursbureau Gemeente Den Haag
projectleider TestTeams Voorall

Erik Herbschleb

9 augustus:

Jos Remmerswaal

Raymond van Soldt

Annemieke de Vos

En:

Fred Blankespoor

Erik Herbschleb

slechtziend met rood-witte stok

slechtziend

zeer slechtziend met rood-witte stok

Voorall

projectleider TestTeams Voorall

Het 'mobiele' team met Paul Dano

Het 'visuele' team, met Fred Blankespoor

Inleiding

Bij de test met het mobiele team kwam een aantal punten aan de orde:

- Aansluiting vanaf de halte van de lijnen 1, 9 en 22 in de richting van de Boulevard. De eindhalte is een andere dan de opstaphalte, maar wél beide bij de toegang tot het Zwarte Pad.
- De bebording die aangeeft waar zich de hellingbanen in de richting van het strand bevinden.
- Hoe steil zijn de hellingbanen?
- De leuning langs de promenade.
- Gelijkmatigheid van de bestrating.
- Zijn er nog andere toegankelijkheidsproblemen?
- Het zuidelijkste punt van deze test: toegang tot 'Legoland'.

Bij de test met het team 'Zicht op Den Haag' kwamen de volgende punten aan de orde:

- Voldoen de trappen (zowel de trappen van de gemeente als de trappen naar de strandtenten toe) in dit gebied aan de richtlijnen? We keken naar de waarschuwingsmarkering (noppentegels? bovenaan de trappen, markering op de trap treden en de leuning).
- Hebben de banken rug- en armleuning?
- Zijn er nog leerpunten voor het deel dat nog moet worden heringericht?
- Zijn er nog andere toegankelijkheidsproblemen?
- Het zuidelijkste punt van deze test: toegang tot 'Legoland'. Voldoen de beide gemeentelijke trappen aan de buitenzijde van Legoland naar niveau +1 aan de geldende richtlijnen?

Alle aspecten die tijdens de test zijn bekeken zijn op de foto gezet. Onder de geplaatste foto's wordt vermeld wat er van de afgebeelde situatie goed is of wat er te verbeteren valt. Dit laatste is dan samengevat in de vorm van een ADVIES.

Bereikbaarheid

Het noordelijkste punt van de Noord-Boulevard is gemakkelijk te bereiken met de tramlijnen 1 (de oude GTL-wagens) en 9 (de nieuwe Avenio's) en buslijn 22 vanaf de eindhalte Zwarte Pad. Daarvandaan is de route in de richting van de Boulevard slechts 100 meter langs een obstakelvrij traject.

Opstaphalte lijn 9 bij het Zwarte Pad

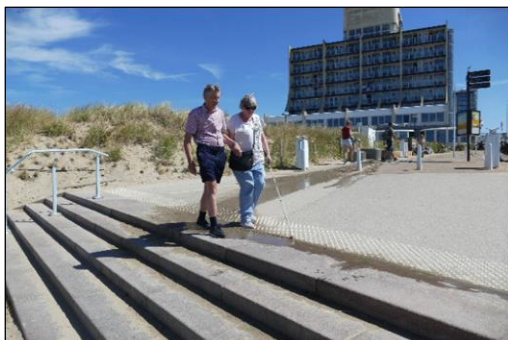
Verlaagde stoeprand tussen Zwarte Pad en Boulevard

Trap aan de noordzijde

Komende vanaf de tram- of bushalte langs het terras van het Carlton Beach Hotel doet zich al meteen een gevaarlijke situatie voor. Een vijftal treden om naar beneden te gaan, die echter verlopen naar links toe (dus in zuidwaartse richting) naar een onderling gelijk niveau. Juist vanwege dit onderlinge verloop punt kan dit extra gevaarlijke situaties opleveren voor slechtziende of blinde personen die deze situatie moeilijk of niet kunnen inschatten. Ook voor een persoon in een rolstoel of scootmobiel (voortaan samengevat als 'rolstoel') kan dit een gevaarlijk punt zijn, wanneer deze als eerste naar links heeft gekeken en daar dus helemaal geen treden heeft gezien. Ondanks de al aangebrachte waarschuwingsmarkering en de aan de zijkant aangebrachte leuning is de trap dus nog niet voldoende als zodanig herkenbaar. Overigens is de leuning aan de noordzijde van deze trap totaal vernield.

De 'scheve' noordelijke trappartij met de vernielde leuning

De hier besproken 'scheve' trap aan de noordzijde bij het hotel. Op de tweede foto wordt een gidslijn in de vorm van een metalen gootje gevolgd.

Het mobiele team op hetzelfde punt

ADVIEZEN:

- Deze 'scheef' verlopende trap kan naar het idee van het TestTeam in z'n geheel vervangen worden door een aflopend talud. Niet alleen prettig voor slechtzienden, maar ook bijvoorbeeld voor mensen met rolstoelen en kinderwagens.
- Trappen dienen te zijn voorzien van minimaal één leuning en dienen herkenbaar te zijn door een waarschuwingsmarkering (hier aanwezig). Voor de herkenbaarheid van deze brede trap zou het helpen als extra leuningen worden aangebracht. Op de rand van de onderste en bovenste trede van elke trap, ten behoeve van slechtzienden contrastmarkeringen aanbrengen.
- Op alle tussentreden aan beide zijden contrastmarkeringen aanbrengen, tot 300mm vanaf elke leuning. Bij treebreedten tot 900mm deze overall over de volle breedte aanbrengen.
- De leuning dient over de volle lengte vrij te zijn, dus niet te worden beperkt in z'n functie door obstakels zoals bijvoorbeeld geparkeerde fietsen.
- Leuning aan de noordzijde van de trap herstellen.

Strandtrappen

Voor de strandtrappen geldt hetzelfde als wat hierboven voor de korte trap op de boulevard al geadviseerd is. Waarschuwingsmarkering bovenaan elke trap, contrastmarkering op de treden en goed gevormde leuningen zijn belangrijk voor de veiligheid van blinden en slechtzienden. De richtlijnen voor een trap staan hieronder, zie ook de bijlage.

Het aantal hellingbanen richting het strand (waarvan gebruikers van een rolstoel altijd afhankelijk zijn) is veruit in de minderheid bij het aantal trappen. Daarom is het van des te groter belang dat bij elke trap door middel van duidelijke bebording staat aangegeven waar zich de dichtstbijzijnde hellingbaan bevindt – zowel in richting als in afstand. (Zoals bijvoorbeeld ook bij vluchtwegen in tunnels gebeurt.)

Twee maal niet goed uitgevoerde leuning wat de knikken betreft ....

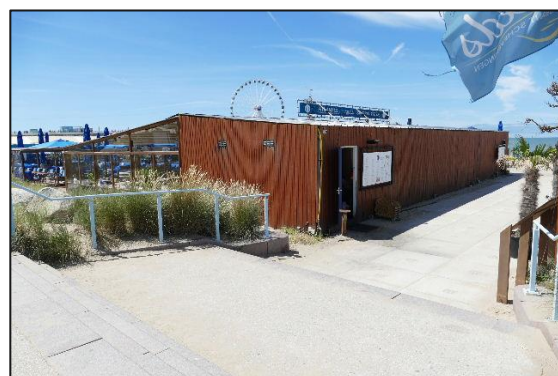
.... en tweemaal waar dat juist wél goed is gedaan

Leuning loopt goed door voorbij het ondereinde van de trap

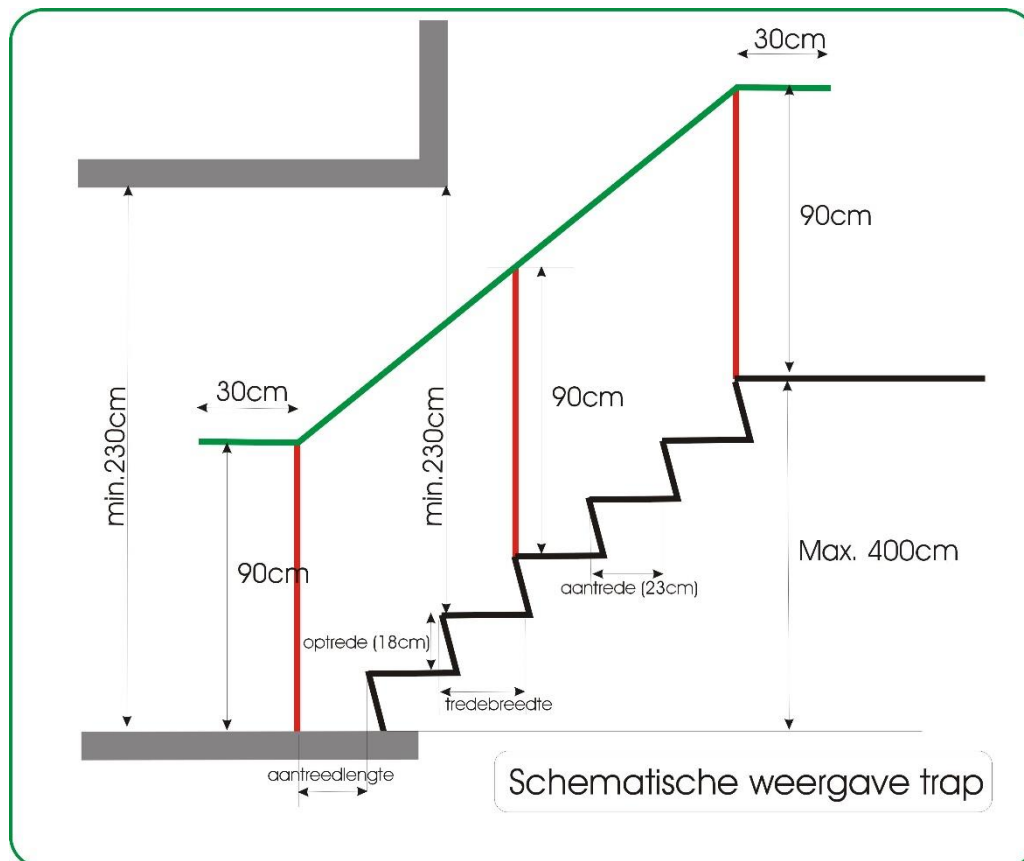
Strandtrap vanuit de rolstoel gezien ....

.... en staand of van iets dichterbij

ADVIEZEN:

- Voorzie elke trap – zowel boven als beneden - van duidelijke verwijzingen naar de dichtstbijzijnde hellingbaan, mocht iemand een trap fysiek niet kunnen gebruiken of de voorkeur aan een hellingbaan geven.
- Voorzie ook de overzichtsplattegronden van rolstoelpictogrammen om de hellingbanen aan te geven.
- Trappen dienen aan de bovenzijde over de volle breedte herkenbaar te zijn door waarschuwingsmarkering van de trap (noppentegels).
- Op de rand van de onderste en bovenste trede van elke trap, ten behoeve van slechtzienden contrastmarkeringen aanbrengen.
- Op alle tussentreden aan beide zijden contrastmarkeringen aanbrengen, tot 300mm vanaf elke leuning. Bij tredebreedten tot 900mm deze overal over de volle breedte aanbrengen.
- Trappen dienen te zijn voorzien van minimaal één leuning. Bij brede trappen is een middenleuning wenselijk.
- De leuning dient stevig te zijn uitgevoerd en door een hand gemakkelijk te kunnen worden omvat.
- De leuning dient over de volle lengte vrij te zijn, dus niet te worden beperkt in z'n functie door obstakels zoals geparkeerde fietsen.
- De leuning dient over de volle lengte van de trap ononderbroken te zijn uitgevoerd.
- Zorg ervoor dat de leuningen bij elke trap aan onder- en bovenzijde verlengd zijn tot plm. 300mm voorbij de laatste trede, dit laatste gedeelte plm. 300mm lang horizontaal omgezet, hoogte 900mm plus vloer. Breng de knikken in de leuning zodanig aan dat deze het begin en einde van de treden en rustplateaus volgt. Onderstaande tekening geeft dit weer.

Tekening die de plaats van de knik in de leuning tov de traptreden weergeeft.

Overige trappen

= Een paar meter ten zuiden van de Pier bevindt zich een trap die aan de onderzijde in het zand verdwijnt. De ophoging van het strand heeft daar iets te 'enthousiast' plaatsgevonden. Voor een blind of slechtziend persoon is het onmogelijk hier de leuning en daarmee ook de onderste trap treden te vinden.

= Ter hoogte van het Kurhaus bevindt zich een monumentale trappartij. De leuning wordt zowel links als rechts vanwege een afsluitbaar hekwerk na circa 10 treden onderbroken. Gezien de breedte van de trap zou een middenleuning ook op z'n plaats zijn.

Bij de Pier en bij het Kurhaus

ADVIEZEN:

- De leuning van de trap ten zuiden van de Pier vervangen door een bruikbaar exemplaar en contrastmarkering volgens de richtlijnen aanbrenge (zie bijlage).
- Op de trap ter hoogte van het Kurhaus een middenleuning en contrastmarkering aanbrenge volgens de richtlijnen (zie bijlage).

Aan de noordzijde van Legoland bevindt zich een zeer brede trap met een middenleuning. De treden zijn van een open constructie. Aan de onderzijde is de leuning te kort, zowel links als rechts. Alle treden zijn met een streep witte verf gemarkeerd. Dit is echter onvoldoende voor mensen met een visuele beperking.

Afbeeldingen van de trap bij Legoland

ADVIES:

- De leuningën verlengen en contrastmarkering aanbrengeñ volgens de richtlijnen (zie bijlage).

Hellingbanen

Al eerder beschreven we dat de hellingbanen moeilijk te vinden zijn. Bewegwijzering hiernaartoe is noodzakelijk, zowel bij de boven- en onderzijde van de trappen als op de overzichtsbordeñ.

De hellingbanen zelf zijn goed op orde. Dat wil zeggen breed en vlak genoeg en niet te steil om een prettige en veilige loop mogelijk te maken.

Op het strand in het verlengde van de hellingbanen en evenwijdig aan de kustlijn liggen de betonpaden. Het TestTeam ondervond hier geen enkel probleem.

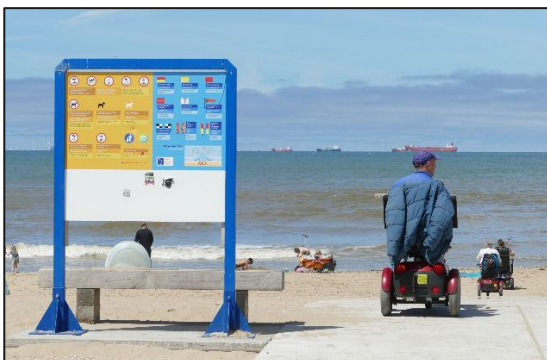
Hellingbaan nabij het Kurhaus

Hellingbaan naast de Pier richting zee

Hellingbaan nabij het Kurhaus

*Hellingbaan tot aan de vloedlijn,
in dit geval met bord met veel aanwijzingen*

Betonpaden haaks op - ....

.... en evenwijdig aan de vloedlijn

ADVIES:

- De baan net ten noorden van de Pier op deze wijze laten liggen.

Diversen

- = Langs de boulevardrand zijn hekwerken geplaatst, zoals dat tot in de loop van de Tweede Wereldoorlog ook het geval was. Zo te zien prima uitgevoerd.
- = Het komt voor dat fietsen lastig geparkeerd staan, zie de foto hierboven. Handhaving op fout geparkeerde fietsen zorgt ervoor dat de ruimte overzichtelijk en bruikbaar blijft voor iedereen.
- = Onder de pier bevindt zich een gemeen uitsteeksel op circa 170 cm boven de grond. Dit is gevaarlijk voor blinde en slechtziende mensen, die hier gemakkelijk tegenaan kunnen lopen. De vrije hoogte dient 2.30m te zijn.
- = Prullenbakken staan bij de strandafgangen vaak zodanig geplaatst dat de trapleuning daardoor moeilijk bereikbaar is.
- = Er zijn twee typen banken, namelijk met en zonder rugleuning. Ouderen en mensen met een fysieke beperking hebben een rug- en armleuning nodig om goed op een bank te kunnen (gaan) zitten.
- = De vlakke ondergrond op de Boulevard levert het TestTeam geen enkel probleem op. Prima dus.

Hekwerk langs het strand

Op dit hekwerk bevestigd verbodsbord 'fietsen en scooters worden verwijderd'. Gezien de linker foto lijkt dit te werken

Op deze plek ontbreekt het hek

Lastig geparkeerde fiets

ADVIEZEN:

- Stel voor fietsers, brommers en scooters gezoneerd parkeren in door een parkeerverbod met uitzondering van parkeren op de toegestane plaatsen.
- Op een enkele plek een ontbrekend hekwerk aanvullen.
- Het looppad onder de Pier ter hoogte van het hieronder afgebeelde uitsteeksel onder het uitsteeksel blokkeren of verleggen, zodat mensen niet tegen het uitsteeksel aanlopen.
- De prullenbakken zodanig plaatsen dat mensen de gehele trapleuning zonder blokkades kunnen gebruiken.
- De banken zónder leuning van een rugleuning voorzien en aan een of beide zijden van een arMLEuning.

Om je hoofd te stoten ....

Lastig geplaatste prullenmand

Twee typen banken, namelijk mét en zónder rugleuning

= De gelijkvloerse route naar de ingang van Legoland wordt onnodig moeilijk gemaakt door de grote gekleurde legostenen. Alleen de eerste doorgang, komend vanaf de zuidzijde op de Boulevard, is breed genoeg voor iemand in een rolstoel om de ingang van Legoland te bereiken. Voor personen in een rolstoel die vanwege een laag standpunt minder overzicht hebben over de situatie is deze doorgang lastig te herkennen.

Toegang tot Legoland

Toegang tot strandtent, slecht en goed

ADVIES aan Legoland:

- Zorg ervoor dat de eerste doorgang komend vanaf de noordzijde van de Boulevard ook breed genoeg is om te passeren voor een rolstoel. De minimale doorgangsbreedte is 1.10m.

Samenvatting en conclusie

Het TestTeam van Voorall testte in twee delen het nieuw ingerichte gedeelte van de Noord Boulevard. Op 11 juli werd alleen getest vanuit de positie van personen met een mobiele beperking. De test met personen met een visuele beperking volgde op 9 augustus.

Beide testteams vroegen aandacht voor de scheefverlopende trap ter hoogte van het Carlton Beach Hotel. Doordat deze trap onvoldoende herkenbaar is, kunnen gevaarlijke situaties ontstaan.

Voor mensen in een rolstoel was de vindbaarheid van de hellingbanen naar het strand het grootste probleem. Maar, eenmaal gevonden, waren ze wél goed. Het testteam 'Zicht op Den Haag' kwam een aantal knelpunten tegen bij de trappen. De leuning en markeringen voldoen over het algemeen niet aan de richtlijnen. Wanneer hoogteverschillen niet duidelijk zijn aangegeven, kunnen blinden en slechtzienden hier gemakkelijk vallen. Bij de banken ontbreken armleuning en een aantal banken heeft ook geen rugleuning. Fietsen, prullenbakken en een verlaagd deel onder de Pier vormen obstakels die het voor mensen met een visuele beperking lastig maken om zelfstandig veilig over dit nieuw ingerichte deel van de boulevard te lopen. Positief waren de testers over de hellingbanen, die voor hen prima te belopen zijn. Verder levert ook de vlakke bestrating geen belemmeringen op.

Voorall voor Hagenaars met een beperking

Voorall werkt voor mensen in Den Haag met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en/of een chronische ziekte. Voorall is adviseur voor het gehandicaptenbeleid van de gemeente Den Haag en fungeert als spreekbuis voor de achterban. Voorall adviseert gevraagd en ongevraagd de gemeente over haar beleid zodat Hagenaars met een beperking op een zelfstandige en gelijkwaardige wijze kunnen deelnemen aan de samenleving. Met de inzet van TestTeams streeft Voorall ernaar de toegankelijkheid in Den Haag zichtbaar te maken en ontoegankelijke situaties in Den Haag op te lossen.

Vragen?

Voor eventuele vragen kunt u terecht bij:

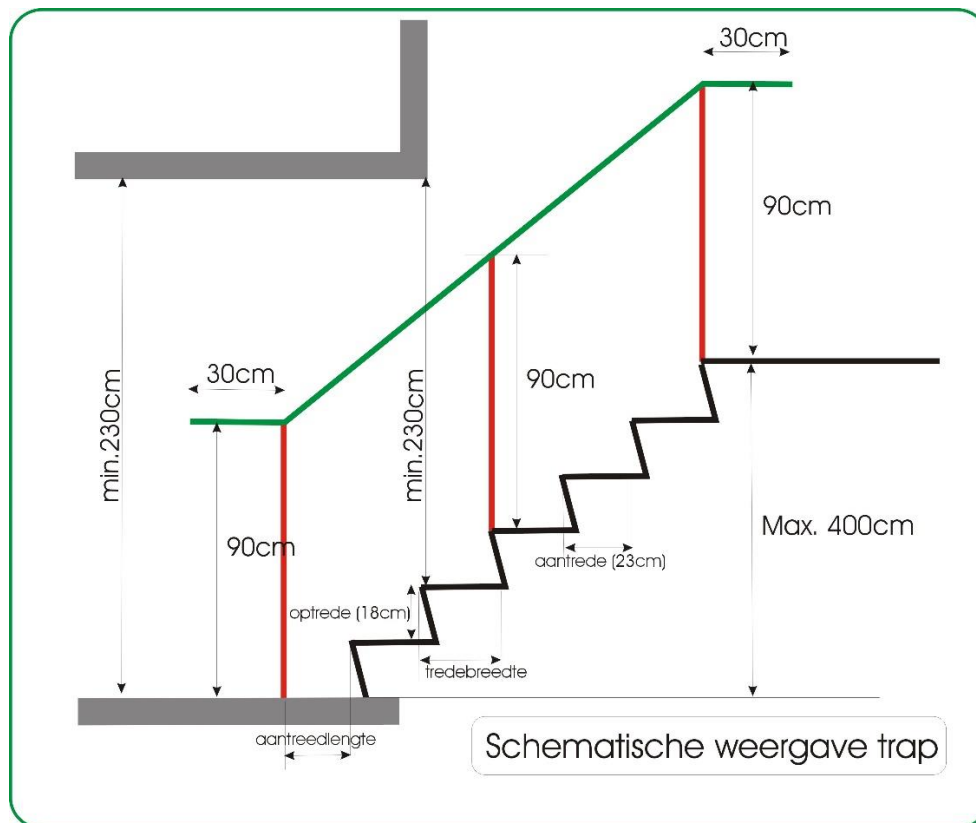
Erik Herbschleb, projectleider TestTeams
erikherbschleb@voorall.nl

Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

BIJLAGE CONTRASTMARKERING EN LEUNINGEN BIJ TRAPPEN

- Trappen dienen aan de bovenzijde herkenbaar te zijn door waarschuwingssmarkering over de volle breedte van de trap (noppentegels).
- Op de rand van de onderste en bovenste trede van elke trap, ten behoeve van slechtzienden contrastmarkeringen aanbrengen.
- Op alle tussentreden aan beide zijden contrastmarkeringen aanbrengen, tot 300mm vanaf elke leuning. Bij tredebreedten tot 900mm deze overall over de volle breedte aanbrengen.
- Trappen dienen te zijn voorzien van minimaal één leuning. Bij brede trappen is een middenleuning wenselijk.
- De leuning dient stevig te zijn uitgevoerd, en door een hand gemakkelijk te kunnen worden omvat.
- De leuning dient over de volle lengte vrij te zijn, dus niet te worden beperkt in z'n functie door obstakels zoals bijvoorbeeld geparkeerde fietsen.
- De leuning dient over de volle lengte van de trap ononderbroken te zijn uitgevoerd.
- Zorg ervoor dat de leuning bij elke trap aan onder- en bovenzijde verlengd zijn tot plm. 300mm voorbij de laatste trede, dit laatste gedeelte plm. 300mm lang horizontaal omgezet, hoogte 900mm plus vloer. Breng de knikken in de leuning zodanig aan dat deze het begin en einde van de treden en rustplateaus volgt. Onderstaande tekening geeft dit weer.

Tekening met daarin de maten voor een toegankelijke trap.